

[Gert Petersen.]

grænsende udland — også kan humaniseres, menneskeliggøres.

En tilsvarende aktiv holdning må være på sin plads i spørgsmålet om den europæiske sikkerhedskonference. Det er mit indtryk, at regeringen i denne sag i og for sig har været ganske aktiv og også positiv, og det vil jeg godt anerkende. Men så må man samtidig også notere, at det åbenbart har ligget tungt inden for NATO, og det er måske grunden til, at der, som det også er påpeget af hr. Per Hækkerup, gør sig en vis uklarhed gældende i udenrigsministerens redegørelse i dag. Jeg synes ikke, man bliver helt klar over, hvad den danske politik er, ud over at vi ser med sympati på tanken, og det skuffer mig egentlig, at den finske indbydelse, så vidt jeg har kunnet se, ikke er nævnt i redegørelsen.

Det hænger vel sammen med den fundamentale svaghed ved NATO-politikken, ved blokpolitik i det hele taget, at den langsomste hest bestemmer farten, og i ganske særlig grad når den samtidig er den stærkeste hest. Meget tyder på, at De Forenede Stater ikke er særlig interesseret i en sådan konference. Først henviste man i lang tid til, at det var uacceptabelt, hvis østmagterne forlangte USA udelukket fra konferencen. Det undrede mig lidt at høre, at netop ordføreren for det radikale venstre kom med den undskyldning eller udflugt igen her, for det må efterhånden stå helt klart — og det er i øvrigt med i udenrigsministerens redegørelse — at dette spørgsmål om USAs deltagelse ikke er noget problem, det er accepteret af øststaterne.

Så har man for mig at se fundet på andre undskyldninger. For øjeblikket har man forvildet sig ind i en lang og indviklet debat om dagsordenen for en sikkerhedskonference. Man siger samtidig med rette, at en sådan konference skal være godt forberedt, og så kan man jo forestille sig, hvilken tid der kræves, når man som NATO arbejder på at opstille en alenlang dagsorden for konferencen, noget, som desværre forekommer mig accepteret i den redegørelse, udenrigsministeren er kommet med i dag. Man plejer ellers fra vestlig side, fra NATOs side, at ville stille sig an som værende moderat og den, der går praktisk til værks, ikke slår for stort brød op osv., mens man

nu fra NATOs side kritiserer Warszawapagten dagsordensforslag for at være for beskedent; det er næsten, som om rollerne er byttet om.

Jeg ved ikke, kan naturligvis ikke vide, hvorfor der i visse vestlige kredse — især i USA, er det mit indtryk, men i nogen grad også i Frankrig og England — er en så forholdsvist negativ indstilling over for en sådan sikkerhedskonference. Men jeg har en følelse af, at det kan hænge sammen med de amerikansk-sovjetiske særforhandlinger, måske er det et ønske om at løse problemerne direkte hen over hovedet på de øvrige stater. Jeg tror i hvert fald, at vi skal være meget agtpågivende over for sådanne tendenser, ellers kan vi en dag opdage, at de europæiske problemer er blevet løst, hvis man kan kalde det sådan, uden at de europæiske stater bortset fra Sovjetunionen har været inddraget.

Hvad skal en sikkerhedskonference udrette? Man kan godt spørge lidt anderledes: Hvad er nødvendigt i Europa? Det er at skabe tryghed for de enkelte stater udadtil og sikre deres frie udvikling indadtil. Denne tryghed, disse muligheder, har blokkene ikke skabt. Et helt andet sikkerhedssystem er tvingende nødvendigt, og at udforme det må være hovedopgaven for de nærmeste års europæiske politik. Det er naivt at tro, at man ordner det på en enkelt konference af europæiske stater plus De Forenede Stater. Det tror jeg heller ikke der er nogen der bilder sig ind. Det vil kræve en lang række tosidede og mangesidede forhandlinger og kontakter og en serie af sikkerhedskonferencer.

På denne baggrund forekommer det dagsordenforslag, Warszawapagtstaterne har stillet, mig i al sin beskedenhed måske alligevel at være værd at overveje til en begyndelse. Jeg vil gerne her indskyde en tanke: til den mangfoldighed af europæiske kontakter, som er nødvendige, hører også kontakter mellem parlamentarikerne. Kunne man ikke forestille sig som et konstruktivt skridt, at europæiske sikkerhedsproblemer blev sat til debat på en parlamentarisk konference for Europa og USA? Hidtidige initiativer i denne retning — der har i hvert fald været et fra Jugoslavien — er jo desværre strandet på spørgsmålet om de østtyske parlamentarikers deltagelse. Det er